

політичне ув'язнення. Це показує наскільки влада боїться та наскільки хитке її положення.

Підсумовуючи усе вище написане, можна стверджувати що Росія зараз належить до держав, тоталітарним політичним режимом, де пріоритетом в системі соціальних цінностей є держава, а права людини і громадянина не виконуються. Влада цієї держави прийняла рішення напасти та порушити суверенітет іншою незалежною державою, погрожуючи усьому світу ядерною зброєю, що аж ніяк не суміσιμο з принципами демократії та гуманізму.

Список використаних джерел

1. Скакун О. Ф. Теорія держави і права. Харків: «Консум». 2000. 704 с.
2. Теорія держави і права: підручник / кол. авт.; кер. авт. кол. канд. юрид. наук, проф. Ведерніков Ю. А. [2-е вид. перероб. і доп.]. Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2015 . 468 с.
3. Як і скільки «намалювали» на голосуванні щодо поправок до Конституції РФ у Пермі. Голос: вебсайт. URL: <https://www.golosinfo.org/articles/1445011>

Науковий керівник: асистент Войткова А. В.

Манів Надія Романівна

*студентка 2-го курсу факультету міжнародно-правових відносин
Національного університету «Одеська юридична академія»*

«ТИСК», ЯК ПОСЯГАННЯ НА СУДДІВСЬКУ НЕЗАЛЕЖНІСТЬ. КІЛЬКІСТЬ, ЯКА ПЕРЕХОДИТЬ В «ЯКІСТЬ»

Незалежність судді та судової гілки влади є гарантією довіри громадян до всієї судової системи. Даний принцип постає гарантією забезпечення права кожної особи на розгляд її справи на основі закону, справедливо та без стороннього втручання. Відповідно до затверджених положень, в ст. 124 та ст. 126 Конституції України, правосуддя в Україні реалізується лише судами, а також, заборонений будь-який вплив на суддю [1].

Нажаль, на даний час проблема тиску на суддів не втратила актуальності. На неї вказують як самі судді, так і численні національні та міжнародні

організації [2]. Вплив на суддів чинять державні органи, громадські організації, учасники справи, засоби масової інформації тощо. Врешті, можна говорити про системну проблему, яка не може не впливати на якість судових рішень та не впливати на рівень довіри населення до суддів [3, с. 38]. Це стає загрозою правам людей, які суддя не зможе захищати під тиском, і, відповідно, може стати загрозою самому верховенству права.

Проблемі незалежності суддів присвячена велика кількість наукових праць. Науковці та юристів мали змогу розкрити її у своїх роботах, наприклад: О. Горецький, Н. Богацька, О. Сироїд, Л. Денисенко, О. Шаповалова, І. Фадєєва та інші. Але, вона не втратила актуальності і потребує подальшого дослідження.

Для держави забезпечити незалежність судді, а для судді – боронити її, значить утверджувати верховенство права. Судді щодня доводиться відстоювати свою незалежність від надмірного впливу сторонніх осіб. Коли ми чуємо вираз «тиск на суддю», то гадаємо що це якась певна активна діяльність проти судді, але це, на диво, багатозначне на сьогодні поняття. Можливо, держави, в яких такий вплив на суддю був би відсутній, просто не існує. Проте, інтенсивність та обсяг такого тиску в кожній країні суттєво відрізняється. Це може залежати від ступеня політичної культури населення, правової культури представників законодавчої та виконавчої влади та від самої професійної культури суддів [4, с. 72].

Через тиск суддя може відмовитись від своїх поглядів та переконань, очікуючи що цього не помітять, але в разі якщо це все-таки помітили, то іншої спроби виправдати себе, аніж викласти свою точку зору в судовому рішенні, в нього не буде.

Зовнішній тиск на суддю може бути різним, але найчастіше це пов'язано зі справою яку суддя відповідно розглядає. У разі якщо предметом позову є позовна вимога майнового характеру з високою оціночною вартістю, суддя може одержувати якісь погрози від тієї чи іншої сторони. Такі ж форми впливу можуть бути й під час розгляду кримінальної справи суддею. Однак, кримінальний процес може нести відповідну загрозу життю та здоров'ю судді.

Також суддя може зіткнутись із такою формою тиску пов'язану з політичними процесами, наприклад виборчий процес, під час розгляду суддею справи. Доволі часто органи виконавчої влади в Україні намагаються вплинути на суддю під час здійснення ним своїх службових обов'язків [4, с. 74].

Можна також звернути увагу на випадок фізичного та психологічного тиску під час здійснення суддею своїх професійних обов'язків, який трапився в Ширяївському районному суді Одеської області. Група обурених громадян під час незаконного штурму державного приміщення, закидали її пляшками із займистою рідиною. Під час цього нападу працівники суду перебувати у заблокованому приміщенні, що становило загрозу їх життю та здоров'ю [5].

Суддя також може зазнавати тиску і в середині суддівських інститутів, так званий внутрішній тиск. Таке може трапитись коли суддя із вищих інстанцій захоче вплинути на думку іншого судді нижчої інстанції, і що найважливіше, що судді із нижчих інстанцій готові сприймати такий вплив.

На мою думку, для задоволення своїх потреб людина піде на будь-що, і навіть на тиск чи підкуп судді при розгляді справи. Це витікає з рівня егоїзму поведінки людини, коли її інтереси та позиція найцінніше за будь-що. Ця особа зовсім не турбується та ігнорує інтереси протилежної сторони при розгляді спору, і навіть може ігнорувати правову позицію що висловлює суддя. Я гадаю, будь-які спроби вплинути на суддю мають відбуватись публічно в залі судового засідання та виключно сторонами при судовому розгляді чи адвокатами. Якщо вже так трапилось й особа дозволила собі вийти за рамки дозволеного, суддя має відповідно відреагувати. А якщо це без перестану повторюється, не дивлячись на спроби судді протидіяти цьому, суддя має повідомити про це у відповідні органи. Суддя не повинен допускати, щоб суспільство, сім'я чи політичні погляди якимось чином вплинули на його рішення, але ми всі розуміємо, що відгородити суддю від будь-якого впливу дуже складно, якщо тільки суддя після важкого робочого дня не буде сидіти в себе вдома на одинці, то в будь-якому разі він буде піддаватись впливу, який буде формувати ті чи інші погляди в результаті спілкування з друзями, колегами або при ознайомленні з засобами масової інформації.

Насправді надзвичайно важливо для судді мати уявлення про життя суспільства, збагачувати свої знання про світ. Тому суддя має тісно контактувати з суспільством в тому обсязі, який відповідає його професійному направленню.

Для того щоб зменшити тиск на суддю необхідно, щоб суддя в першу чергу розвивав свої моральні якості, щоб правова культура населення була на високому рівні, щоб кожен громадянин розу-

мів навіщо потрібне правосуддя і що значить відповідно до закону тиск як посягання на суддівську незалежність. Ще однією з позицій розв'язання цієї проблеми може бути відповідно винагорода судді за виконанням ним своїх професійних обов'язків, з тим що, вона дозволяє в певному обсязі огородити суддю від зовнішнього впливу на прийняття судового рішення, щоб не була занижена їх незалежність та неупередженість відповідно до закону. Отже, високий рівень винагороди суддів це їх гарантія незалежності від впливу. Гідний рівень винагороди – це, те за що суддя міг би забезпечити свої потреби, побут, відповідно до його статусу, та не відволікатись на спокуси, які так часто трапляються в його професійному житті.

Вже зроблені чималі кроки на шляху судових реформ. Не можливо не відмітити збільшення кількості позитивних змін, яка дарує нам оптимізм щодо переходу на певний новий рівень якості. Будемо вірити, що впроваджені судові реформи, позбудуться недоліків та зменшать кількість зазіхань на суддівську незалежність, адже країна потребує «охоронця» для захисту своїх прав та законних інтересів, а не лише прислужника одягнутого в «тонку шерстяну тканину».

Список використаних джерел

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-vr#Text> (дата звернення: 27.05.2022).
2. За матеріалами круглого столу «Презентація Звіту за результатами дослідження «Ставлення громадян України до судової системи» та Висновку № 23 Консультативної ради європейських суддів «Роль асоціацій суддів у підтримці суддівської незалежності» від 18.12.2020 р. URL: <https://yur-gazeta.com/golovna/riven-doviri-ukrayinciv-do-sudovoyi-sistemi-ta-rol-asociaci-suddiv-.html> (дата звернення: 27.05.2022).
3. Звіт за результатами дослідження «Ставлення громадян України до судової системи» // Громадська організація «Український центр економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова». К. 2020. 47 с. URL: <https://rm.coe.int/zvitsud2020/1680a0c2d7> (дата звернення: 27.05.2022).
4. Денисенко Л., Сироїд О., Фадєєва І., Шаповалова О. Бути суддею, посібник-порадник. Київ, 2015, 216 с. URL: <http://www.nsj.gov.ua/files/1444391019To%20be%20a%20Judge.pdf> (дата звернення: 27.05.2022).
5. Безпека та незалежність у цифрах. Закон і Бізнес. URL: <https://zib.com.ua/ua/131908.html> (дата звернення: 27.05.2022).

Науковий керівник: асистент Токар Л. В.